

(ง) ผู้ที่เข้าควบกันและผู้ประกอบการใหม่ (ในกรณีที่มีการควบกิจการเข้าด้วยกัน) และ

(จ) ผู้โอนและผู้รับโอนกิจการ (ในกรณีที่มีการโอนกิจการ)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะประกอบไปด้วย ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า สรรพากร และรัฐวิสาหกิจ ถ้ามีการขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพแล้ว ไม่ว่าจะประกอบการในรูปของบุคคล ธรรมชาติ คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลใด ๆ ต้องเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

5.2 การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง การขายสินค้าหรือบริการของกิจการนี้ ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจการใดก็ตามที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจะไม่ได้รับคืนค่าภาษีซึ่งอ้างอิงแต่กิจการนี้น ไม่ต้องนำภาษีไปเสียต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และไม่ต้องไปจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการลดภาระในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี (cost of compliance) ของผู้ประกอบการในกิจการบางประเภท และลดภาระของภาครัฐบาลในการจัดเก็บภาษี กฎหมายจึงได้กำหนดให้สินค้าหรือบริการบางอย่างได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้¹⁰

5.2.1. การขายสินค้าที่มิใช่การส่งออก หรือการให้บริการ ดังต่อไปนี้

(ก) การขายพืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ลำต้น กิ่ง ใน เปลือก หน่อราก เหง้า ดอก หัว ฝัก หรือส่วนอื่นๆ ของพืช และวัตถุพอลอยได้จากพืช ทั้งนี้ ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างการขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำหรือปูรุ่งแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น ข้าวสาร หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว แต่ไม่รวมถึงไม้ชุง ฟืน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลือยไม้ หรือผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป่อง ภาชนะ หรือหินห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม ตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) การขายสัตว์ ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต และในกรณีสัตว์ไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเนื้อ ส่วนต่างๆ ของสัตว์ ໄข น้ำนม และวัตถุพolloยได้จากสัตว์ ทั้งนี้ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้ไวเสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างขนส่งด้วยการแข็งเย็น แข็งเย็นจนแข็งหรือด้วยการจัดทำ หรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสีย เพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแข็งเย็น แข็งเย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น แต่ไม่รวมผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็น อุดสาหกรรม ตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ค) การขายปูย

(ง) การขายปลาป่น อาหารสัตว์

(จ) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์เพื่อบำรุงรักษา ป้องกัน ทำลายหรือกำกัดศัตรูหรือโรคของพืชและสัตว์

(ฉ) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน

(ช) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วย โรงเรียนเอกชน

(ซ) การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรมในสาขาและลักษณะ การประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ฌ) การให้บริการการประกอบโรคศิลป การสอนบัญชี การว่าความ หรือ การประกอบวิชาชีพอิสระอื่นตามที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี ทั้งนี้ เนื่องจากวิชาชีพ อิสระที่มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพอิสระนั้น

(ญ) การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถาน พยาบาล

(ฎ) การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ทั้งนี้ ในสาขาและ ลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ฏ) การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์

(ฐ) การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน

- (๗) การให้บริการจัดแบ่งขั้นกีฬาสามัคครเล่น
- (๘) การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ ทั้งนี้ เนื่องจากบริการในสาขา และลักษณะการประกอบกิจกรรมตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี
- (๙) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร
- (๑๐) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งมิใช่เป็นการขนส่งโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล
- (๑๑) การให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์
- (๑๒) การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์ ของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นการหารายได้หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม
- (๑๓) การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐ โดยไม่หักค่าใช้จ่าย
- (๑๔) การขายสินค้าหรือการให้บริการเพื่อประโยชน์แก่ศาสนา หรือการสาธารณกุศลภายในประเทศ ซึ่งไม่นำผลกำไรไปจ่ายในทางอื่น
- (๑๕) การขายสินค้าหรือการให้บริการตามที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 239) พ.ศ.2534 ได้กำหนดให้มีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าและบริการ ดังนี้
 - (๑) การขายบุหรี่ซึ่งกิจกรรมที่ผลิตโดยผู้ประกอบการอุดสาหกรรมยาสูบที่เป็นองค์กรของรัฐบาล โดยผู้ขายที่มิใช่ผู้ประกอบอุดสาหกรรมยาสูบที่ผลิตสินค้าดังกล่าว
 - (๒) การขายสลากรกินแบ่งของรัฐบาล สลากร้อมสินของรัฐบาล และสลากรบัตรประจำชาติไทย
 - (๓) การขายแสตมป์ไปรษณีย์ แสตมป์อาคาร หรือแสตมป์อื่นของรัฐบาล องค์กรของรัฐบาลหรือองค์กรบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องที่ยังไม่ได้ใช้ในราคาก่อนมูลค่าตรวจไว้
 - (๔) การให้บริการสืบขาว

(5) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเลที่มีได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรา率อย่างศูนย์ที่กระทำโดยบุคคลตามสัญญาว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีอื่นที่มีลักษณะทำงานของเดียวกันที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้หรือจะได้ทำกับรัฐบาลต่างประเทศ หรือที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งตามกฎหมายขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เนพะกรณ์ที่ประเทศนั้นได้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีอื่นที่มีลักษณะทำงานของเดียวกันให้แก่ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน หรือที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศเนพะกรณ์ที่ประเทศนั้นไม่มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีอื่นที่มีลักษณะทำงานของเดียวกันจากผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

5.2.2 การนำเข้าสินค้า ดังต่อไปนี้

- (ก) สินค้าตามข้อ 5.2.1 (ก) ถึง (ฉ)
- (ข) สินค้าจากต่างประเทศที่นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ทั้งนี้ เนพะสินค้าที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (ค) สินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดยัตราศุลกากร

- (ง) สินค้าซึ่งนำเข้าและอยู่ในารักษากองศุลกากร แล้วได้ส่งกลับออกไปต่างประเทศ โดยได้คืนอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

5.2.3 การส่งออก ซึ่งสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบใหม่ เดิมรูปแบบ

5.2.4 ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจกรรมขายสินค้าให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกิจการดังกล่าวมีมูลค่าของฐานภาษีไม่เกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม ตามที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจะกระทำเพื่อเหตุผลต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อผลประโยชน์ของผู้มีรายได้น้อย โดยยกเว้นภาษีให้กับสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการครองชีพ บริการเพื่อสวัสดิการของสังคม

(2) เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การศึกษา และการกุศล เพื่อการนี้จึงได้กำหนดให้ยกเว้นภาษีให้กับหนังสือพิมพ์ นิตยสาร งานทางศิลปะ กิฬาสมัครเล่น กิจกรรมศึกษา

(3) เพื่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ เพื่อการนี้จึงได้กำหนดยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับบุคคลในคณะทูต

(4) เพื่อป้องกันการเก็บภาษีซ้ำซ้อน โดยได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่มีลักษณะคล้ายการใช้แรงงาน เช่น บริการของผู้ประกอบวิชาชีพอิสระนักแสดง

(5) เพื่อความสะดวกในการบริหาร เพื่อการนี้จึงได้กำหนดยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับกิจกรรมนาดเล็ก และกิจการที่กระจัดกระจายเสียงค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บสูง

5.3 ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่จะนำมาใช้ในการคำนวณภาษี

การกำหนดฐานภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อนำมาคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องเสียเงินนั้นได้กำหนดไว้ตามความแตกต่างของสินค้าและบริการแต่ละชนิดที่ซื้อขายกัน จำนวนกอออกได้เป็น 6 กรณี คือ

1. ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ
2. ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าโดยการส่งออก
3. ฐานภาษีสำหรับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ
4. ฐานภาษีสำหรับการนำเข้า
5. ฐานภาษีสำหรับการขายยาสูบ และผลิตภัณฑ์น้ำมัน
6. ฐานภาษีกรณีพิเศษ

5.3.1 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ

ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการรวมทั้งภาษีสรรพสามิต ด้วยในกรณีที่สินค้าหรือบริการนั้นมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต โดยที่

มูลค่าของฐานภาษีให้ความหมายถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน แต่ไม่รวมถึงสิ่งต่อไปนี้

(1) ส่วนลดหรือค่าลดหย่อนที่ลดให้ในขณะขายสินค้าหรือให้บริการ และได้หักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าวออกจากราคасินค้าหรือค่าบริการ โดยได้แสดงให้เห็นไว้ชัดแจ้งว่าได้มีการหักส่วนลด หรือค่าลดหย่อนไว้ในใบกำกับภาษี เว้นแต่ใบกำกับภาษีอย่างย่อ จะไม่แสดงอย่างชัดเจนก็ได้

(2) ค่าเชื้อ หรือเงินอุดหนุนตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(3) ภาษีการขาย

(4) ค่าตอบแทนที่มีลักษณะและเงื่อนไขตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

ถ้าขายสินค้าหรือให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทน หรือมีแต่ต่ำกว่าราคากลางโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือราคากลางในวันที่ความรับผิดชอบขึ้นเป็นฐานภาษี

5.3.2 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าโดยการส่งออก

ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจการเฉพาะอย่างในกรณีการขายสินค้าโดยการส่งออก ฐานภาษี ได้แก่ มูลค่าของสินค้าส่งออกโดยให้ใช้ราคายอฟ.โอ.บี. ของสินค้า บวกด้วย ภาษีสรรพสามิตที่กำหนดในมาตรา 77/1 (19) และภาษี และค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชบัญญัติ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมอากรขาออก

ราคายอฟ.โอ.บี. ได้แก่ ราคасินค้า ณ ค่านคุลการส่งออกโดยไม่รวม ค่าประภันภัย และค่าขนส่งจากค่านคุลการส่งออกไปต่างประเทศ

5.3.3 ฐานภาษีสำหรับการให้บริการบนส่วนระหว่างประเทศ

ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจกรรมเฉพาะอย่าง ในกรณีของการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งจำแนกออกเป็นการรับขนคนโดยสาร และการรับขนสินค้า ฐานของภาษีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

5.3.3.1 ในกรณีรับขนคนโดยสาร ได้แก่ มูลค่าของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม หรือประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศก่อนหักรายจ่ายใดๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสาร นั้น

5.3.3.2 ในกรณีรับขนสินค้า ได้แก่ มูลค่าของค่าระหว่าง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักรก่อนหักรายจ่ายใดๆ เนื่องในการรับขนสินค้านั้นนอกกรอบราชอาณาจักร

5.3.4 ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้า

ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้า ได้แก่ มูลค่าของสินค้านำเข้า โดยให้ใช้ ราคา ซี.ไอ.เอฟ. (C.I.F.) ของสินค้า นวากด้วย อาการเข้า ภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนด ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การนำเข้าสินค้าที่ผู้นำเข้าได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอาการเข้าตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่น ให้นำอาการเข้าซึ่งได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนดังกล่าวรวมเป็นมูลค่าของฐานภาษี

ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ได้แก่ ราคาสินค้า นวากด้วย ค่าประกันภัยและค่าขนส่งดึงด้าน ศุลกากรที่จะนำสินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่

(1) ในกรณีที่ อธิบดีศุลกากรประกาศให้ราคาในท้องตลาดสำหรับของ ประเภทใดประเภทหนึ่งต้องเสียอัตราตามราคาเป็นรายเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตรา ศุลกากร ให้ดีอราคานั้นเป็นราคасินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(2) ในกรณีที่เจ้าพนักงานศุลกากรได้ทำการประเมินราคาเพื่อเสียอาการเข้า ใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ดีอราคานั้นเป็นราคасินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

ในกรณีที่สินค้าฯเข้าได้รับการยกเว้นอาการตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งจะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย (มาตรา 81 (2) (ค) ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียกรอันทำให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย ให้ถือมูลค่าตามสภาพ หรือปริมาณของสินค้าที่เป็นอยู่ในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

5.3.5 ฐานภาษีสำหรับการขายยาสูบและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ฐานภาษีสำหรับการขายยาสูบและผลิตภัณฑ์น้ำมัน มีลักษณะพิเศษในการคำนวณฐานภาษี คือ ฐานของภาษี ได้แก่ มูลค่าของสินค้าที่ได้มาจากการหักจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากจำนวนเต็มของราคาขายปลีกของสินค้านั้น โดยให้คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่รวมอยู่ในจำนวนเต็มของราคาขายปลีก (ดู มาตรา 79/5 และ 79/6)

5.3.6 ฐานของภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีพิเศษ (ดู มาตรา 79/3)

หลักเกณฑ์ในการกำหนดฐานของภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีพิเศษ มีดังนี้

(1) กรณีการขายสินค้า หรือการให้บริการ โดยไม่มีค่าตอบแทน หรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคตลาด โดยไม่มีเหตุผลอันควร มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคางานของสินค้า หรือการให้บริการ ในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(2) กรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้เองหรือให้บุคคลอื่นใช้โดยมิใช่เพื่อประกอบกิจการ โดยตรง ให้ถือเป็นการขาย มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคางานของสินค้า หรือบริการ ในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(3) กรณีที่สินค้าของผู้ประกอบการขาดทะเบียนมีจำนวนคงเหลือจริงขาดจากจำนวนในรายการสินค้าและวัตถุคิบ ให้ถือเป็นการขาย มูลค่าของฐานภาษีถือตามราคางานของสินค้า ในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(4) กรณีที่สินค้าที่ขายได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรา率คง ศูนย์ และภายหลังได้การโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า อันทำให้ผู้รับโอนสินค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตาม มาตรา 82(2) มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคางานตามสภาพหรือปริมาณของสินค้าที่เป็นอยู่ในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(5)กรณีที่ผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือหรือมีทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ในการประกอบกิจการ ณ วันเดิบประกอบกิจการ ให้ถือเป็นการขาย มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาน้ำดื่มน้ำในวันเดิบประกอบกิจการ

5.4 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

โครงสร้างอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มมี 2 อัตรา คือ อัตราภาษีปกติ อัตราภาษีร้อยละ ๗๕% อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มทั้ง 2 อัตรา มีหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บ แตกต่างกันดังนี้

5.4.1 อัตราภาษีปกติ

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราภาษีปกติตามประมวลรัษฎากร มีอัตราเดียว คือร้อยละ ๑๐ (ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติการลดอัตราลงเหลือร้อยละ ๗ เป็นเวลา 2 ปี ตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒ ถึง ๑ เมษายน ๒๕๔๔) อัตราภาษีปกตินี้ ใช้ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการการขายสินค้าหรือการให้บริการของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเต็มรูปแบบ และการนำเข้าสินค้าทุกราย

การใช้อัตราภาษีปกติเพียงอัตราเดียวนี้ทำให้ไม่เกิดการบิดเบือนทางเศรษฐกิจ(distortion effect) เนื่องไปในการตัดสินใจการผลิตและการบริโภคไม่ถูกซึ่งนำโดยภาษี เพราะไม่ว่าจะผลิตอะไร จะบริโภคอะไร ก็จะเสียภาษีในอัตราเดียวกัน ภาษีที่จัดเก็บจึงมีความเป็นกลางทำให้การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังทำให้การจัดเก็บภาษีไม่ยุ่งยากอีกด้วย

5.4.2 อัตราภาษีร้อยละสูนย์

อัตราภาษีร้อยละสูนย์ ใช้สำหรับการประกอบการดังต่อไปนี้คือ

(1) การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการจดทะเบียนเต็มรูปแบบ

(2) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล(ถ้าเป็นผู้ประกอบการที่เป็นนิตบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศจะได้รับอัตราร้อยละสูนย์เฉพาะกรณีที่ประเทศไทยนี้ให้การปฏิบัติกับนิตบุคคลไทยในทำนองเดียวกัน)

(3) การขายสินค้าหรือการให้บริการแก่ต่างราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

(4) การขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การสหประชาชาติ ทบทวนการ
ซื้อขายพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล

(5) การขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนด้วยกัน หรือ
ระหว่างผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุดสาหกรรมส่งออกไม่ว่าจะอยู่ในเขต
อุดสาหกรรมส่งออกเดียวกันหรือไม่ รวมทั้งการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลัง
สินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุดสาหกรรมส่งออก

5.5 การคำนวณและการชำระภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแบบเต็มรูปแบบมีหน้าที่ต้องชำระ
ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นรายเดือน ๆ ละครั้ง วิธีการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มมีดังนี้

5.5.1 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูป แบบขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักร

กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบขายสินค้าหรือให้บริการใน
ราชอาณาจักร เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราภาษีปกติ คือ อัตรา率อย่าง 10% การคำนวณภาษีที่ต้อง^{ชำระ}ในแต่ละเดือนเป็นดังนี้

$$\text{ภาษีที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

ภาษีขาย หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้เรียกเก็บ หรือพึง
เรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการเมื่อขายสินค้า หรือให้บริการ

ภาษีซื้อ หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้จ่ายให้กับผู้ขายสินค้า
หรือผู้ให้บริการที่ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบเมื่อซื้อสินค้าหรือบริการมาใช้ใน
กิจการของตน (ทั้งที่เป็นวัสดุคงเหลือสินค้าทุนประเภทเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ฯ ลฯ)

ในการคำนวณภาษี ภาษีซื้อเกิดขึ้นในเดือนใด ก็เป็นภาษีซื้อในเดือนนั้น โดย
ไม่คำนึงว่าสินค้าที่ซื้อมานั้นจะขายหรือนำไปใช้ในการผลิตในเดือนใด และภาษีขายเกิดขึ้น
ในเดือนใดให้เป็นภาษีขายของเดือนนั้น ในการคำนวณภาษีแต่ละเดือน หากผลคำนวณเป็น
ลบ ผู้ประกอบการก็มีสิทธิ์ได้รับคืนภาษีเป็นเงินสด หรือเป็นเครดิตภาษีโดยมีสิทธิ์นำไปหัก
ออกจากภาษีที่ต้องชำระในเดือนถัดไปได้

ตัวอย่างที่ 1 สมมุติ ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปซื้อผ้า 1,000 บาท และวัสดุอื่นๆ เช่น ด้าย กระดุม กล่องบรรจุ รวมเป็นเงิน 300 บาท แล้วขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปในราคา 1,500 บาท (ราคากิจกรรมและขายยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

วิธีการคำนวณ

$$\text{ภาษีที่ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย - ภาษีชื้อ}$$

$$\text{ภาษีขาย} = 1,500 \times 10/100$$

$$= 150 \text{ บาท}$$

$$\text{ภาษีชื้อ} = 1,000 \times 10/100 + 300 \times 10/100$$

$$= 100 + 30$$

$$= 130 \text{ บาท}$$

$$\text{ผลการคำนวณภาษีที่ต้องชำระ} = 150 - 130$$

$$= 20 \text{ บาท} \quad \underline{\text{ตอบ}}$$

5.5.2 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูป

แบบแต่ถ้าได้ขายสินค้าหรือให้บริการโดยการส่งออก

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบแต่ถ้าได้ขายสินค้าหรือให้บริการโดยการส่งออก เสียภาษีในอัตรา 0%

ตัวอย่างที่ 2 จากตัวเลขสมมุติในตัวอย่างที่ 1 ถ้าผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบ และได้ส่งสินค้าออกนอกอาณาเขต การคำนวณภาษีเป็นดังนี้

วิธีการคำนวณ

$$\text{ภาษีที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย - ภาษีชื้อ}$$

$$\text{ภาษีขาย} = 1,500 \times 0/100$$

$$= 0 \text{ บาท}$$

$$\text{ภาษีชื้อ} = 1,000 \times 10/100 + 300 \times 10/100$$

$$= 100 + 30$$

$$= 130$$

เพราະຄະນັ້ນ ກາຍີທີ່ຕົ້ອງຊໍາຮະ = 0 - 130 = - 130
ຜລກາຣຄໍານວນກາຍີເປັນລົບຜູ້ຜລົດເສື່ອຝ້າສໍາເຮົ້າຈຽບມີສິທິຂໍໄດ້ສິນກາຍີເປັນເງິນ 130 ນາທ ຕອນ

5.6. ກາຣຈົດທະບັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມ

5.6.1 ຜູ້ມີໜ້າທີ່ຈົດທະບັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມ

ຜູ້ມີໜ້າທີ່ຈົດທະບັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມຕາມກົງຫາມາຍ ໄດ້ແກ່ ຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ຂາຍສິນຄໍາ ພຣີໂຫ້ບົກາຣໃນທາງຈຽບມີສິທິຂໍ ຂຶ່ງຈາກມາຍຄື່ງ ຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ທີ່ເປັນບຸກຄລທຣມດາ ຄະບຸກຄລ ຢ້ອຂ້າງຫຸ່ນສ່ວນສາມໝູທີ່ມີໃຫ້ນິຕິບຸກຄລ ພຣີນິຕິບຸກຄລໄດ້ ກີດາມດັ່ງຕ້ອໄປນີ້

(1) ເປັນຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ມີມາຍຮັບຈາກກາຣາຍສິນຄໍາ ພຣີໂຫ້ບົກາຣເກີນກວ່າ 1,200,000 ນາທຕ່ອປີຕ້ອງຢືນຄຳນຳຈົດທະບັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມກ່ອນວັນເຮັດປະກອບກົງກາຣຫຼືກາຍໃນ 30 ວັນນັນແຕ່ວັນທີມີມາຍຮັບເກີນ 1,200,000 ນາທ

(2) ເປັນຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ໄດ້ຮັບຍົກເວັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມຕາມກົງຫາມຍບາງກຣລີ ແຕ່ມີຄວາມປະສົງຄ່ະຂອຈົດທະບັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມ ເຊັ່ນ ມີມາຍຮັບໄມ່ເກີນ 1,200,000 ນາທຕ່ອປີ ພຣີຂາຍສິນຄໍາທາງກາຣເກຍທຣ ຂາຍໜັງສື່ອພິມພົມ ນິຕິຍສາຮ ດຳຮາເຮັນ ເປັນຕົ້ນ

(3) ເປັນຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ອໝູ່ນອກຮາຊອານາຈັກ ແລະໄດ້ຂາຍສິນຄໍາ ພຣີໄຫ້ບົກາຣໃນຮາຊອານາຈັກເປັນປົກຕິຫຼະຮ

5.6.2 ຜູ້ໄດ້ຮັບຍົກເວັນໄມ່ຕົ້ອງຈົດທະບັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມ

(1) ເປັນຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ມີມາຍຮັບຈາກກາຣາຍສິນຄໍາ ພຣີໄຫ້ບົກາຣໄມ່ເກີນ 1,200,000 ນາທຕ່ອປີ

(2) ເປັນຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ຂາຍສິນຄໍາ ພຣີໄຫ້ບົກາຣທີ່ໄດ້ຮັບຍົກເວັນກາຍີມູລຄໍາເພີ່ມຕາມກົງຫາມຍ

(3) ເປັນຜູ້ປະກອບກາຣທີ່ອໝູ່ນອກຮາຊອານາຈັກ ແລະເຂົ້າມປະກອບກົງກາຣຂາຍສິນຄໍາ ພຣີໄຫ້ບົກາຣໃນຮາຊອານາຈັກເປັນຄຣັງຄຣາວ

(4) เป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการจากต่างประเทศและได้รับการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร

(5) เป็นผู้ประกอบการอื่นที่อธิบดีจะประกาศกำหนดเมื่อมีเหตุอันสมควร

6. ผลกระทบเศรษฐกิจของการใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการค้า

ผลกระทบของการใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการค้าต่อระบบเศรษฐกิจ จำแนกหัวข้อการพิจารณาออกได้ 7 ประการ คือ (1) ผลต่อการลงทุน (2) ผลต่อการค้าระหว่างประเทศ (3) ผลต่อประสิทธิภาพทางการผลิต และการบริโภค (4) ผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (5) ผลต่อการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ (6) ผลต่อการกระจายรายได้ และ (7) ผลต่อระดับราคาสินค้า ดังนี้

6.1 ผลต่อการลงทุน

การนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าจะช่วยจัดการชั้นซ้อน(vertical cascading)ของภาษีได้ทั้งหมด ภาษีที่จัดเก็บจากเครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุคุณภาพน้ำดี ฯ สามารถนำไปหักออกจากภาษีที่ต้องเสียไปทั้งสิ้นทำให้ต้นทุนของสินค้าเป็นต้นทุนที่ปราศจากความชั้นซ้อนของการภาษี จึงนับได้ว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการผลิตและการลงทุนในประเทศไทยขยายตัวมากยิ่งขึ้น ได้เป็นการทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสาขาใด หรือขนาดใด ต่างก็ได้รับประโยชน์โดยถ้วนหน้า

6.2 ผลต่อการค้าระหว่างประเทศ

6.2.1 ผลต่อการส่งออก

ในอดีตรัฐบาลได้ใช้มาตรการเสริมเพื่อกระตุ้นการส่งออก เช่น การยกเว้นภาษีสินค้าขาออก การให้เงินชดเชยการส่งออก แต่ก็มีปัญหาทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติกล่าวคือ ในทางทฤษฎี ไม่สามารถชดเชยภาษีได้ตรงตามจำนวนภาษีที่แฝงอยู่ในต้นทุนสินค้า และในทางปฏิบัติจะก่อให้เกิดการโต้แย้งกับประเทศคู่ค้า กล่าวหาว่าประเทศไทยให้เงินอุด

หนุนการส่งออกเพื่อทุ่มตลาด และมักจะถูกประเทศไทยค้ำใช้มาตรการตอบโต้ เมื่อนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าจะมีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลก การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราเรื้อยละสูงยังกับการส่งออกจะทำให้ผู้ส่งออกได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่อยู่ในต้นทุนการผลิต โดยการลดดีดภาษีวัตถุดิบและภาษีของสินค้าทุนได้ทั้งหมดตามหลักฐานในกำกับภาษี สินค้าออกซึ่งปลดจากภาระภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างล้วนเชิงและอยู่ในฐานะไม่เสียเบรเยนในเชิงการภาษีอากรในการแข่งขันกับสินค้าของประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังทำให้ระบบภาษีอากรของไทยจะมีความสอดคล้องกับกฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศซึ่งอยู่ภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้ายั่งยืน เพราะการใช้อัตราเรื้อยละสูงยังไม่ถือว่าเป็นการอุดหนุนสินค้าส่งออก การคืนภาษีก็จะทำตามหลักฐานที่ปรากฏตามใบกำกับภาษี มิได้คืนมากกว่าจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่อยู่ในต้นทุนการผลิต จึงเป็นการป้องกันมิให้ประเทศไทยค้ำอ้างการอุดหนุนการส่งออกมาเป็นเหตุผลในการใช้มาตรการตอบโต้สินค้าออกของไทยได้ ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงสามารถสนับสนุนการพัฒนาการส่งออกของไทยได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากกว่าระบบภาษีการค้า

6.2.2 ผลกระทบนำเข้า

ภายใต้ระบบภาษีการค้าเดิมนั้น สินค้าเข้ามาง่ายนิดจะเสียภาษีการค้าในอัตราที่สูงกว่าสินค้านิติเดียวกันกับที่ผลิตในประเทศ ซึ่งเท่ากับ เป็นการนำเข้าภาษีการค้าเป็นเครื่องมือในการป้องกันอุตสาหกรรมภายในประเทศอิกทางหนึ่ง ทั้งๆ ที่ภาษีการค้าไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศควรให้เป็นหน้าที่ของภาษีศุลกากร(อากรขาเข้า) ดังนั้น เมื่อนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้จัดเก็บแทนภาษีการค้า และได้ปฏิบัติต่อสินค้าเข้าและสินค้าที่ผลิตในประเทศอย่างเท่าเทียมกัน อาจจะทำให้สถานะของความคุ้มครองสำหรับสินค้าในบางอุตสาหกรรมลดลง อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวที่แก้ไขได้โดยการปรับโครงสร้างอากรขาเข้าเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นรายอุตสาหกรรมได้

6.3 ผลกระทบจากการจัดสรรทรัพยากร

ภายนมูลค่าเพิ่มเป็นภายนี้การขายโดยทั่วไปที่มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน(distortion) ต่อพฤติกรรมในการผลิตและการบริโภค กล่าวคือ ภายน์มูลค่าเพิ่มเป็นภายนี้ที่จัดเก็บจากการซื้อขายสินค้าโดยทั่วไปเพียงอัตราเดียว ทำให้การตัดสินใจของผู้ประกอบการไม่ถูกซึ่งนำโดยภายนี้ และไม่บิดเบือนการเลือกใช้ปัจจัยการผลิต การวางแผนการผลิตของผู้ประกอบการจะเป็นไปตามกลไกตลาดทำให้ระบบการผลิตของประเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ภายนมูลค่าเพิ่มยังทำให้รูปแบบและพฤติกรรมในการบริโภคไม่ถูกบิดเบือนด้วย จะส่งผลให้ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศสูงมากขึ้น

6.4 ผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ในทางทฤษฎีการจัดเก็บภายนมูลค่าเพิ่มแทนระบบภายนี้การค้าจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ระบบภายนมูลค่าเพิ่มช่วยส่งเสริมการผลิตการลงทุน สนับสนุนให้การส่งออกดีขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

6.5 ผลต่อการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ

โดยหลักการแล้ว ระบบภายนมูลค่าเพิ่มที่ดีจะต้องเก็บในอัตราเดียว และครอบคลุมผู้เสียภัยทุกประเภทธุรกิจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาคเกษตร อุตสาหกรรม หรือบริการ เพื่อความยุติธรรมและเป็นกลางในการดำเนินธุรกิจและใช้ปัจจัยการผลิต อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การจัดเก็บภายนมูลค่าเพิ่มให้ครอบคลุมทุกประเภทธุรกิจไม่อาจทำได้โดยเฉพาะภาคการเกษตร เกษตรกรไม่เก็บรักษาเอกสารหลักฐานและไม่จัดทำบัญชี การจัดเก็บจึงยุ่งยาก ประเทศต่าง ๆ จึงนิยมยกเว้นภายนมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และยกเว้นให้กับปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร และยังเปิดโอกาสให้ภาคเกษตรสามารถเลือกขอเข้าสู่ระบบภายนมูลค่าเพิ่ม เพื่อขอรับประโยชน์จากการใช้อัตราอัตราร้อยละศูนย์ในการส่งสินค้าออกไปต่างประเทศได้ การใช้ภายนมูลค่าเพิ่มจึงทำให้ภาคการเกษตรไม่มีภาระภายนักขึ้นไปมากเดิม ภาคเกษตรจึงได้ประโยชน์มากขึ้น

สำหรับภาคอุตสาหกรรม นั้นเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมากที่สุด เนื่องจากทุกอุตสาหกรรมสามารถนำภาษีซื้อที่แฝงอยู่ในวัสดุดิบและสินค้าทุนต่าง ๆ มาหักออกได้ ทั้งๆที่แต่ก่อนนี้อุตสาหกรรมขนาดใหญ่เท่านั้นมีสิทธิประโยชน์ในการบรรเทาภาระภาษีผ่านคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงทำให้ภาคอุตสาหกรรมได้รับประโยชน์มากขึ้น

ส่วนภาคบริการ เนื่องจากภาคบริการไม่มีภาษีซื้อเพื่อการลงทุนมากนัก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับที่เดียวกันที่เดียวกันที่เดียวกันภาษีการค้าแล้ว ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มยังช่วยให้ภาคบริการสามารถหักภาษีจากการลงทุนได้ จะนั้นภาคบริการจึงได้รับประโยชน์จากการนำภาษีมูลค่าเพิ่มเช่นเดียวกัน

6.6 ผลต่อการกระจายความเป็นธรรม

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีฐานการบริโภคเช่นเดียวกับภาษีการค้า ถึงแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้เก็บภาษีจากผู้ประกอบการ แต่ในทางปฏิบัติผู้ประกอบการจะผลักภาระภาษีไปยังผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ในระบบการจัดเก็บภาษีการค้าเดิมนั้น อัตราภาษีที่จัดเก็บมีมากอัตรา (21 อัตรา) และภาระภาษีซ้ำซ้อน แต่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้ยกเว้นภาษีให้กับสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ สินค้าทั่วไปก็เก็บภาษีในอัตรา率อย่างละ 7 สินค้าฟุ่มเฟือยก็เก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มอีกประเภทหนึ่ง นอกจากนี้ ยังยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบางประเภทที่เคยต้องเสียภาษีการค้า เช่น โรงพยาบาลเอกชน ข้าวสาร และปุ๋ย ดังนั้น อัตราภาษีที่แท้จริง(effective tax rate) จึงลดลง ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงช่วยให้การกระจายรายได้ต่อกว่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับภาษีการค้า

6.7 ผลต่อระดับราคาสินค้า

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการค้าจะทำให้ภาระภาษีในตัวสินค้าโดยทั่วไปลดลง โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภคซึ่งเคยเสียภาษีการค้าในอัตรา率อย่างละ 9.9 ของยอดรายรับก่อนหักภาษีจ่าย (เครื่องจักรร้อยละ 5.5 วัสดุดิบร้อยละ 1.5) แต่ภาษีมูลค่าเพิ่มเก็บในอัตรา率อย่างละ 7 ภาระภาษีจึงลดลง ส่วนสินค้าประเภทเครื่องจักรและวัสดุดิบ ผู้ประกอบ

การนำไปใช้ทักษะที่ต้องนำส่งได้ ดังนี้ โดยทั่วไปแล้ว ภาษีมูลค่าเพิ่มจะไม่ทำให้ราคาสินค้าเพิ่งสูงขึ้น โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจการแข่งขันเสรีระดับราคาสินค้าน่าจะลดลง

เชิงอรรถบทที่ 7

1. สมชัย ฤทธพันธุ์ ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กฎหมายธุรกิจ 2533) หน้า 91
2. Richard A. Musgrave and Peggy B. Musgrave. **Public Finance in Theory and Practice** 5th. edn. (New York : McGraw - Hill Inc., 1989, chapter 23), pp. 400-402.
3. Richard A. Musgrave and Peggy B. Musgrave **Ibid**, pp. 402.
4. เอกสารมูลค่าของวัตถุคุณภาพที่ซื้อมาผลิตผลผลิตเท่านั้น ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับปัจจัย การผลิต เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่า และดอกเบี้ย
5. ดิเรก ปีغمติริวัฒน์ " การปฏิรูปโครงสร้างภาษีอากร " **ปฏิวัติการคลังเพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจ** บทความนำ เสนอในการประชุมสัมนาวิชาการประจำปี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 17-18 มีนาคม 2536 หน้า 77
6. GATT คือ ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า มีลักษณะเป็นสนธิสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศ เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2491 โดยมีสมาชิกร่วมก่อตั้ง 23 ประเทศ ปัจจุบัน(ธันวาคม 2539) มีสมาชิกรวม 128 ประเทศ ประเทศไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2525 นับเป็นลำดับที่ 88 ในปี 2537 ได้จัดตั้งเป็นองค์กรดาวรร悒กว่า องค์กรการค้าโลก
7. สมชัย ฤทธพันธุ์ อ้างแล้ว 99
8. สมชัย ฤทธพันธุ์ เพิ่งอ้าง หน้า 68 - 69
9. สมชัย ฤทธพันธุ์ เพิ่งอ้าง หน้า 75 - 77

10. ผลิตภัณฑ์นำมัน หมายความว่า นำมันเบนซิน นำมันก๊าด นำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบิน ไอพ่น นำมันดีเซล นำมันเชื้อเพลิงหนัก นำมันเตา นำมันหล่อลื่น ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และผลิตภัณฑ์นำมันอื่น ทั้งนี้ เนื่องจากค่าที่คณะกรรมการกลาง กำหนดราคาสินค้าและป้องกัน การผูกขาดได้กำหนดราคายปลีกไว้

หนังสืออ่านประกอบบทที่ 7

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร ภาษีอากรตามประมวลกฎหมาย พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : โรง พิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์ 2535 ภาคที่ 4

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2535 บทที่ 9

ดวงดาว ประมวลทรัพย์ (บก.) ประมวลรัษฎากรฉบับสมบูรณ์ ปี 2537 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ธรรมนิธิ จำกัด 2537

ดิเรก ปัทุมสิริวัฒน์ " การปฏิรูปโครงสร้างภาษีอากร " ปฏิวัติการคลังเพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจ บทความนำเสนอในการประชุมสัมนาวิชาการประจำปี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 17-18 มีนาคม 2536

วิริยะ อันวารี และคณะ คู่มือภาษีมูลค่าเพิ่ม กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ หจก. เพิ่มสาริมกิจ 2534

Crossen , Sijbren. " Design of the Value Added Tax : Lessons from Experience " Tax Policy in Developing Countries. Javad Khalilzadeh - Shirazi and Anwar Shah(editors) A World Bank Symposium 1991, pp. 72-85.

John L. Mikesell. **Fiscal Administration Analysis and Applications for the Public Sector** (3rd edn.) California : Wadsworth Inc., 1991, chapter 8.

John L. Mikesell. **Fiscal Administration Analysis and Application for the public sector** (2nd edn.) California : Wadsworth Inc., 1989, chapter 8.

Musgrave, Richard A. and Peggy B. Musgrave. **Public Finance in Theory and Practice** (5th. edn.) New York : McGraw - Hill Inc., 1989, chapter 23.

Prest A.R. **Value Added Taxation the Experience of the United Kingdom** Washington , D.C. American Enterprise Institute, (2 nd Printing) 1982.

Tait , Alan A. **Value Added Tax.** London : McGraw-Hill ., 1972.